

ENERGIASÄÄSTU JA KESKKONNATEADLIKKUSE TEEMALINE KÜSITLUS

Telefoniküsitluse läbiviijaks oli uuringufirma Faktum & Ariko.

Läbiviimise aeg: 25.mai kuni 2. juuni 2011.

Valim: 502 Tallinna elanikeregistrisse kantud vähemalt 18 aastast tallinlast.

Küsimustiku, analüüsi ja kokkuvõtte koostaja: Tallinna Linnakantselei avalike teenuste ja linnauuringute osakond koostöös Tallinna Keskkonnaametiga.

Pilootküsitluse eesmärgiks oli uurida mõningaid elanikkonna hoiakuid seoses energia ja keskkonna säästmisega igapäevaelus ja -tarbimises.

I Keskkonnahoiu eesmärgil tehtavad tegevused.

1.1. Üldjaotused.

Esimesena küsiti vastaja käest: „Palun öelge, kui sageli Te teete keskkonnahoiu eesmärgil järgnevat tegevusi“? Seejärel nimetati erinevaid tegevusi ning paluti hinnata, kas vastaja teeb seda „peaaegu alati, mõnikord või mitte kunagi“.

Kõige levinum on vee ja elektri säästlik tarbimine, vett kasutab kodus säästlikult 76% vastanutest, elektrit 75%. „Mõnikord“ kasutab neid ressursse säästlikult vastavalt 18% ja 21% vastanutest, neid kes antud ressursse üldse ei säästa, on tühine hulk. Olgugi, et küsimuses oli kasutatud väljendit „keskkonnahoiu eesmärgil“, võib siiski oletada, et enamik inimesi käitub siinkohal säästlikult ka majanduslikel eesmärkidel.

Järgneb kauplustes korduvkasutatavate kottide tarvitamine – 63% vastanutest teeb seda peaaegu alati. Siiski on siin päris suur hulk ka neid, keda selline keskkonnahoiu meede jätab ükskõikseks – **17% väidab, et ei tee seda kunagi.**

Prügi sorteerib 59% vastanutest, kuid on siiski ka päris suur hulk neid, kes seda kunagi ei tee – 17%. 57% vastanutest eelistab osta kodukoha lähedal toodetud põllumajandustooteid ning sama palju on ka neid, kes ei jäta oma koduelektronikat ooterežiimile, vaid lülitab täiesti välja. Teadlikult jalgsi, jalgrattaga või ühistranspordiga liikumist eelistab 54% vastanutest. Ülejäänud säästlikku tegevusi harrastab alla poole vastanutest. Siiski ostab 40% vastanutest vähemalt mõnikord kasutatud rõivaid, koos sagedaste ostjatega on neid 52%. Kasutatud mööblit ja sisustustoodete ostjaid on juba märksa vähem – vaid 24% teeb seda vahel. Säästupirne ei ole kunagi ostnud 35% vastanutest, 64% on seda siiski rohkemal või vähemal määral teinud.

Vastuste üldjaotust näete järgmisel leheküljel olevalt graafikult.

1.2. Meeste ja naiste vahelised erinevused.

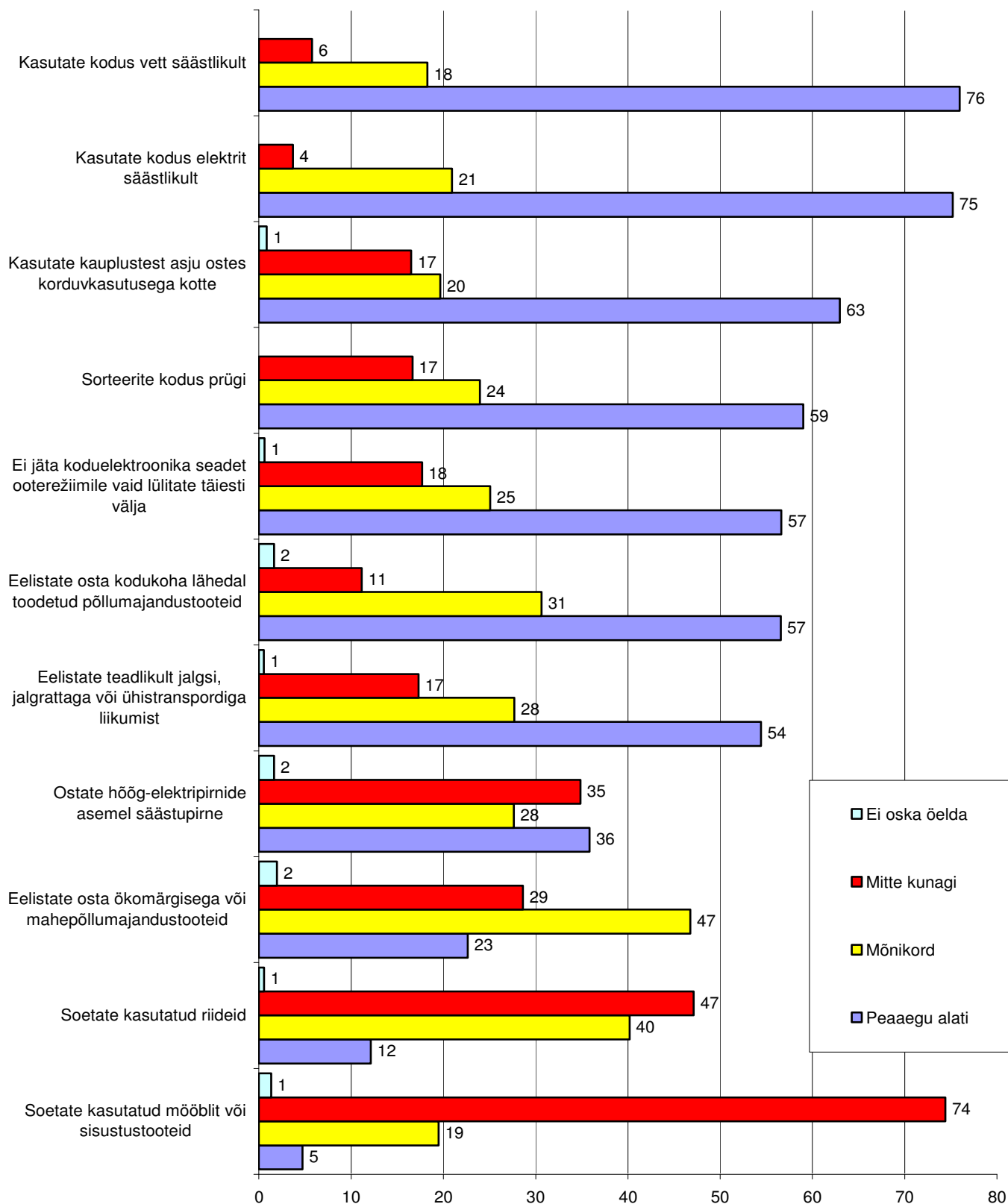
Naised paistavad enamike loetletud tegevuste osas olema veidi keskkonnasäästlikumad kui mehed. Mõnevõrra võib seda ehk ka seletada et naiste rolliga kodumajapidamises (uuringud näitavad, et peamised toiduainete ostjad kodus on naised), samuti nende huvid ja tarbitav meediaruum soosivad üldiselt suuremat teadlikkust nendest teemadest. Näiteks on viimase viie aasta jooksul keskkonna- ja rahakotisäästlik elulaad ja taaskasutusega seonduv naiste- ja koduajakirjade üks meelisteemasid. Meie küsitluse järgi sorteerivad naised mõnevõrra sagedamini prügi kui mehed, eelistavad sagedamini osta ökomärgisega või mahepõllumajandustooteid, eelistavad osta kodukoha lähedalt toodetud põllumajandustooteid, kasutavad kaupluses korduvkasutusega kotte, ei jäta koduelektronikaseadet täielikult väljalülitamata ning eelistavad teadlikult jalgsi, jalgrattaga või ühistranspordiga liikumist (viimase aspekti puhul võivad mõjutada muidugi sellised asjaolud, et naistel on harvem juhiloa, ka naispensionäride osakaal on suurem ning naiste materiaalne kindlustatus on väiksem?).

Huvipakkuv on see, et taaskasutuse idee on leidnud vastuvõttu ka meeste hulgas – kui kasutatud riideid on ostnud soopooled enam-vähem võrdselt, siis kasutatud mööblit või sisustustooteid on mehed ostnud naistest isegi enam. Samuti on olnud naised meestest tagasihoidlikumad säästupirnide käikuvõtmisel.

Kui sageli teete keskkonnanahoiu eesmärgil järgmisi tegevusi?

N=502

% vastanutest

1.3. Eagruppide vahelised erinevused.

Prügi sorteerimise, elektri säästliku kasutamise, vee säästmise ning jalgsi, jalgrattaga ja ühistranspordiga liikumise osas paistab silma eelkõige kõige vanem vanusegrupp 55+ - neil on vastuste „peaaegu alati“ osakaal kõige suurem. Kuigi küsimus oli sõnastatud nii, et vastaja pööraks vastamisel eelkõige tähelepanu keskkonnahoiu aspektile, võib siin suuresti oletada siiski ka majandusliku kitsikuse mõju ja seda eriti pensionäride puhul. Samuti on pensionäridel tõenäoliselt ka veidi enam aega, et nendele aspektidele tähelepanu pöörata (näiteks prügi sorteerimise korral). Keskealiste vanusegrupp 34-54 tuleb esile öko- ja mahetoodete ning kodumaiste põllumajandustoodete eelistajate hulgas.

Taaskasutuse puhul paistab silma hoopis kõige noorem vanuserühm – 15-34. Kasutatud mööbli ja sisutuse ostjatena on nemad esirinnas. Kõige vanem rühm ei tee seda seevastu peaaegu üldse. Kasutatud riiete ostmisel vanuserühmade vahel erinevused peaaegu puuduvad.

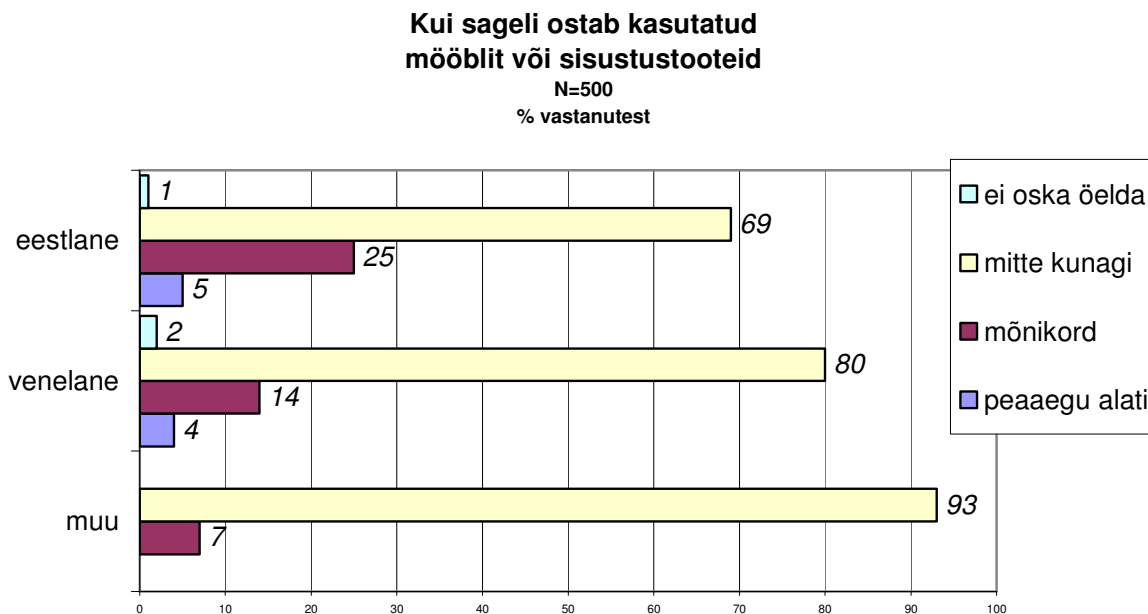
Säästupirnid on vanema vanuserühma poolt ettevaatusega vastuvõetud – 40% väidab, et ei kasuta neid mitte kunagi.

Kui käesoleva aruande autor oletas, et kõige keskkonnateadlikum võib olla kõige noorem vanuserühm, siis see ei leidnud küll vähimatki kinnitust. Pigem paistavad silma eakamad inimesed, kelle käitumise taga võib aimata pigem majanduslikke kaalutlusi.

1.4. Rahvusrühmade vahelised erinevused.

Sellised tegevused nagu prügi sorteerimine, elektri ja vee säästmine, säästupirnid ja koduelektronika välja lülitamine olid eestlaste ja venelaste puhul võrdlemisi sarnased. Mõnevõrra ehk üllatuslikult eelistavad venelased ja muulased eestlastest enam osta ökomärgisega või mahepõllumajandustooted (eestlastest näiteks ei osta neid väidetavalt mitte kunagi 34%!) ja kodukoha lähedal toodetud põllumajandustooted (tõsi, siin on rahvustevahelised erinevused väiksemad).

Külla aga on eestlaste seas populaarsem taaskasutusidee – eestlased soetavad tunduvalt meelsamini kasutatud mööblit või sisustustooted, samuti kasutatud riideid.

1.5. Linnaosade vahelised erinevused.

Linnaosade puhul mingeid selgeid suundumusi välja ei tulnud. Peamiselt on see põhjendatud valimi väiksusega – mõnedes linnaosades oli vastajaid nii vähe, et ei ole võimalik ulatuslikumaid järeldusi teha ning selleks, et linnaosade elanike erinevusi välja tuua, oleks vaja uuringut laiendada. Mõned suuremad numbrid aga siiski silma hakkavad – näiteks vastas 21% Lasnamäe

respondentidest, et nad ei ole kunagi prügi sorteerinud. Mustamäel oli selliseid vastajaid 20%. Need kaks linnaosa tulevad siin teiste hulgast tugevalt esile. Kasutatud mööbli ja sisustustoodete tarbijaid on kõige vähem paneelilamurajoonides, kus on palju vene ja muust rahvusest elanikke.

1.6. Sissetulekute vahelised erinevused.

Sissetuleku tunnus tähistab käesolevas uuringus respondendi pere keskmist sissetulekut ühe pereliikme kohta kuus.

Mida suurem on respondendi sissetulek, seda väiksema tõenäosusega ta sorteerib prügi, kuigi võiks ju eeldada sellistelt kodanikelt suuremat keskkonnateadlikkust.

Neid, kes „peaaegu alati“ kasutavad kodus elektrit säästlikult, on tõepoolest kõige enam väikseimas sissetuleku rühmas, kuid see erinevus võrreldes suurima sissetulekurühmaga ei ole nii suur kui võiks eeldada.

Vee säästlikke kasutajaid on kõige enam väikseimas sissetulekurühmas, mis siiski kinnitab esialgset oletust, et loetletud ressursside säästliku kasutamise taga on suuresti veel majanduslikud olud.

Sama väidet kinnitab veelgi tugevamalt jalgsi, jalgrattaga või ühistranspordiga liikujate sissetulekute jaotus. **Jõukamas sissetulekurühmas on tervelt 38% neid, kes ütlevad, et nad ei tee seda mitte kunagi.** 64% Väikseima sissetulekuga rühmast liigub keskkonnasäästlikult „peaaegu alati“.

Okomärgisega ja mahetooteid eelistavad seevastu just suurima sissetulekurühma esindajad, nad ei ole väga veendunud toetajad (väiksem osa „peaaegu alati“ vastuseid), kuid nende hulgas on ka kõige vähem inimesi, kes väidab, et nad ei osta kunagi selliseid tooteid.

Kodukohalähedaste toodete ja korduvkasutatavate kottide puhul erinevusi nende rühmade vahel ette ei tule.

Kasutatud riiete soetamine on meil selgelt seotud inimese majandusliku olukorraga, mitte taaskasutusideega – jõukaimast rühmast on seda teinud 28%, keskmisest sissetulekurühmast 60% ja väikseima sissetulekuga rühmast 54%.

Seevastu kasutatud mööbli ja sisustuse soetamise puhul on motiivid ilmselt täiesti erinevad – kõige vähemtõenäoliselt teeb seda hoopis väikseim sissetulekurühm.

Kui koduelektroonika väljalülitamine on taas seotud vastaja majandusliku olukorraga ja seda teevad pigem vaesemad inimesed, siis säästupirnide puhul on asi risti vastupidine: mida vähem majanduslikult kindlustatud on vastaja, seda väiksema tõenäosusega ta kasutab säästupirni.

Kuna selles sissetulekurühmas annavad tooni pensionärid, siis võib oletada, et paljud eakamad inimesed ei ole säästupirni veel omaks võtnud ning kasutavad jätkuvalt varus olevaid hõõgpirne.

1.7 Erinevused elamutüübi lõikes.

Siingi oli selgeid ja loogilisi karakteristikuid raske välja tuua ja seda peamiselt valimirühmade väiksuse tõttu. Peamiselt seonduisid käitumise eripärad muude tunnustega (eelkõige sissetulek).

II Keskkonnahoiu alased seisukohad ja hoiakud

1.1. Üldjaotused

Järgneva küsimustebloki eesmärk oli mõõta keskkonnahoiu alaseid hoiakuid. Selleks esitati teatud väited ning paluti vastajatel hinnata kuivõrd nad nende väidetega nõustusid. Järgnev tabel näitab, kuidas vastused jaotusid (summeeritud on „jah“ ja „pigem jah“ vastused ning „ei“ ning „pigem ei“ vastused).

Tabel 1. Keskkonnanhoiu teemaliste hoiakute üldjaotus.

	nõustub	ei nõustu
A Ma annaksin ära osa oma tulust, kui mul oleks kindel teadmine, et seda raha kasutatakse keskkonna hüvanguks	54%	39%
B Kliimamuutused meie planeedil on tingitud eelkõige inimeste tegevusest	74%	20%
C Meie ühiskonnas räägitakse keskkonnaprobleemidest liiga palju	34%	60%
D Minu energiasäästlikust käitumisest ei sõltu tegelikult midagi, sest üks inimene ei saa nagunii keskkonna heaks midagi olulist ära teha	32%	66%

Tervelt kolmandik vastanutest arvab, et meie ühiskonnas räägitakse keskkonnaprobleemidest liiga palju ning teine samapalju arvab, et tema energiasäästlikust käitumisest ei sõltu midagi (15% vastas „täiesti nõus“). Samas on igati positiivne, et tervelt 54% arvab, et on oma tuludest midagi nõus loovutama keskkonna hoiumuutuste huvides. Üsna suur on ka nende hulk, kes arvavad, et kliimamuutused on inimtegevuse tulemus.

1.2. Sugudevahelised erinevused

Sugudevahelised erinevused ilmnesid vaid kahe esimese küsimuse puhul. Naised arvavad meestest enam, et kliimamuutused on inimtegevusest põhjustatud (naistest andis positiivse vastuse 79%, meestest 70%). Meeste hulgas oli rohkem neid, kes loovutaks osa oma tuludest, kui see läheks keskkonnanhoiumuutuste hüvanguks (meestest andis positiivse vastuse 58%, naistest 51%).

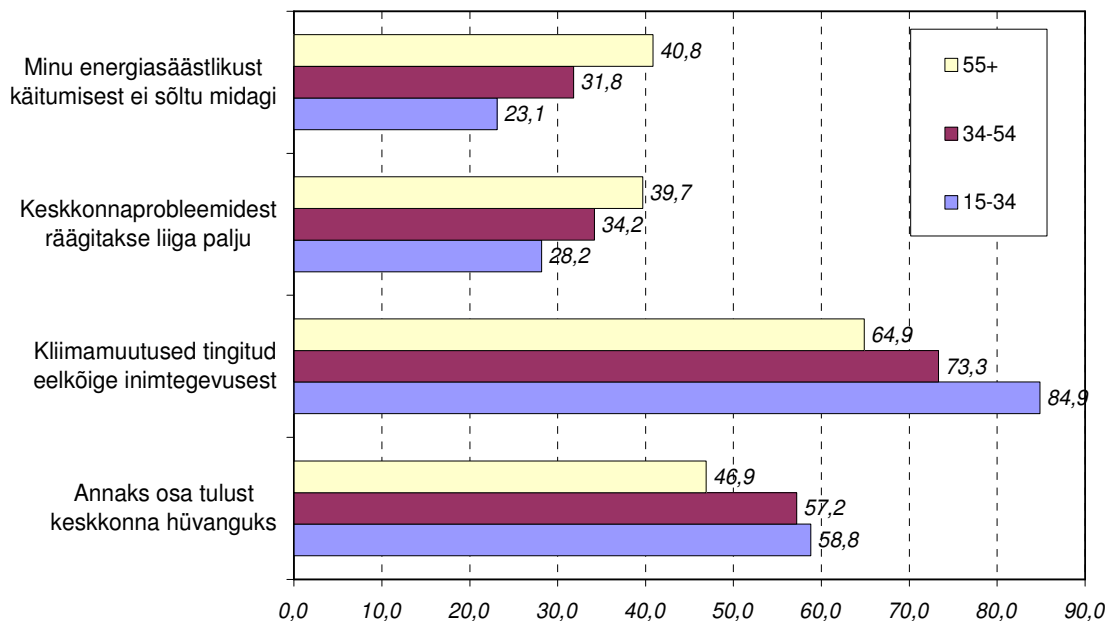
1.3. Eagruppide vahelised erinevused

Eagruppide hoiakutes ilmnevad nende küsimuste puhul selged erinevused. Nooremad vastajad oleksid suurem tõenäosusega nõus ära andma osa oma tulust keskkonna hüvanguks ning nemad arvavad ka vanematest vastajatest enam, et kliimamuutused on tingitud eelkõige inimeste tegevusest. Vanuserühm 55+ on noorematest vanuserühmadest tunduvalt enam seda meelt, et nende energiasäästlikust käitumisest ei sõltu midagi ning et keskkonnaprobleemidest räägitakse meie ühiskonnas liiga palju.

Vastuste jaotumist vanuserühmade lõikes näitab järgmisel leheküljel olev graafik.

Nõustumine keskkonnateemaliste väidetega

"Täiesti nõus" + "pigem nõus" vastanute osakaal vanuserühmast %

2.4. Rahvusrühmade vahelised erinevused

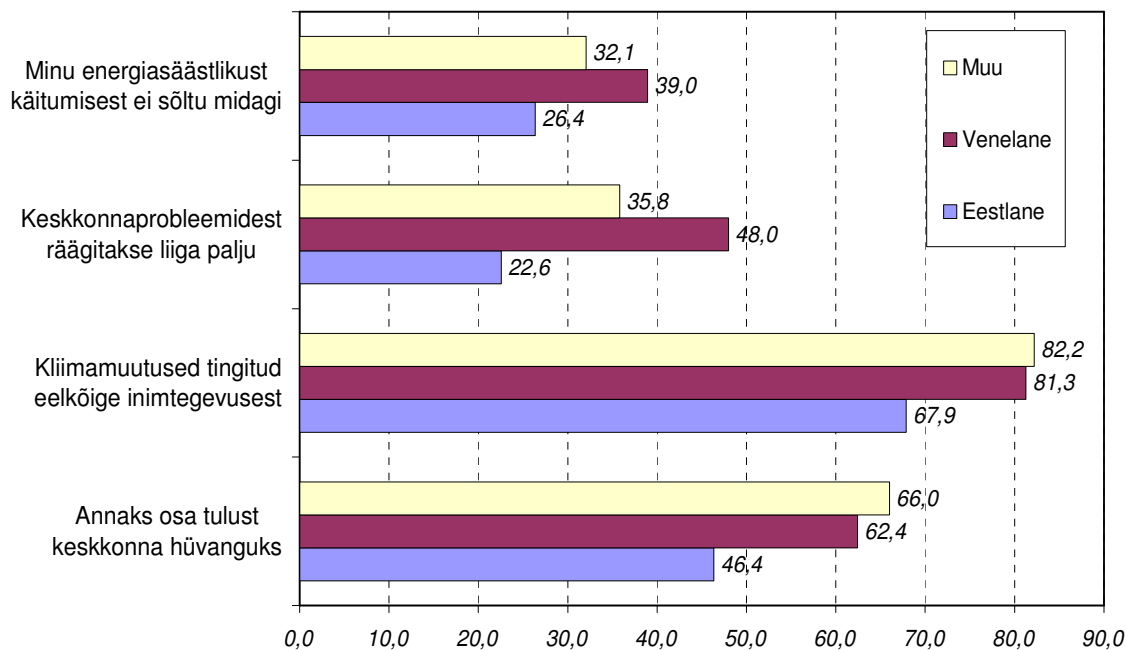
Ka selles lõikes on erinevused rühmade vahel üsna suured. Venelased ja muude rahvuste esindajad oleksid eestlastest palju tõenäolisemalt nõus osa oma tuludest ära andma keskkonnahoiu huvides (venelastest 63%, teistest rahvustest 66%, eestlastest 47%).

Venelased ja muulased arvavad eestlastest enam, et kliimamuutused meie planeedil on eelkõige tingitud inimtegevusest (venelastest 81%, eestlastest 68%). Ligi pooled venelasest on seisukohal, et keskkonnaprobleemidest räägitakse meie ühiskonnas liiga palju (eestlastest arvab nii vaid 23%) ning venelaste hulgas on rohkem ka neid, kes arvavad, et üks inimene eraldi ei saa keskkonna heaks midagi olulist ära teha (39% eestlaste 26% vastu). Muust rahvustest inimeste seisukohad jäävad nendes küsimustes eestlaste ja venelaste vahepeale.

Venelased on seega ühelt poolt pessimistlikuma hoiakuga kui eestlased, kuid seevastu oleksid nad lahkemalt nõus loovutama oma raha juhul kui seda raha tõesti kasutatakse keskkonnahoiu hüvanguks.

Nõustumine keskkonnateemaliste väidetega

"Täiesti nõus" + "pigem nõus" vastanute osakaal rahvusrühmast
%

2.5. Linnaosade ja elamutüüpide vahelised erinevused

Linnaosade ja elamutüüpide lõikes mingisuguseid loogilisi ja lihtsalt tõlgendatavaid hoiakute erinevusi ei ilmne (vt. allolevad tabelid). Tuleb silmas pidada ka seda, et valimi suuruse tõttu olid osade linnaosade alamvalimid liiga väikesed, et teha paikapidavaid järeldusi.

Tabelis on esitatud nõustujate ehk „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“ vastanute summa protsentides.

Tabel 2. Keskkonnanahoiu teemaliste hoiakute jaotus linnaosade lõikes.

	Elukoht, %							
	Haabersti	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Mustamäe	Nõmme	Pirita	Põhja-Tallinn
Annaks osa tulust keskkonna hüvanguks	65,2	53,5	53,5	66,7	43,0	45,5	57,5	38,5
Kliimamuutused tingitud eelkõige inimtegevusest	77,1	74,3	66,2	72,1	76,5	70,5	75,9	80,6
Keskkonnaprobleemidest räägitakse liiga palju	42,8	23,0	21,7	39,6	34,5	20,8	36,6	39,9
Minu energiasäästlikust käitumisest ei sõltu midagi	44,8	37,0	22,8	29,2	35,5	23,1	30,3	31,2

Tabel 3. Keskkonnahoiu teemaliste hoiakute jaotus elamutüübi lõikes.

	Individuaal maja	Osa individuaal majast	Ridaelamu boks	Korter kuni 12 korteriga majas	Korter üle 12 korteriga majas	Ei soovi öelda
Annaks osa tulust keskkonna hüvanguks	48,4	35,9	100,0	60,4	54,5	53,5
Kliimamuutused tingitud eelkõige inimtegevusest	71,7	77,2	100,0	72,4	74,8	46,5
Keskkonnaprobleemidest räägitakse liiga palju	17,6	24,0	0,0	17,4	38,5	0,0
Minu energiasäästlikust käitumisest ei sõltu midagi	21,0	51,6	0,0	25,1	34,0	0,0

2.6. Sissetulekute vahelised erinevused

Ka sissetulekute lõikes on raske leida üheseid seoseid. Pigem kumab kuni 400 eurot kuusissetulekuna saava vastaja puhul läbi eakama vanuserühma suur osakaal antud sissetulekurühmas. Esimese vastuse puhul tuleb arvestada ka väikseima sissetulekurühma suhteliselt kasinamate majanduslike võimalustena. Tabelis on esitatud nõustujate ehk „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“ vastanute summa protsentides.

Tabel 4. Keskkonnahoiu teemaliste hoiakute jaotus sissetuleku lõikes.

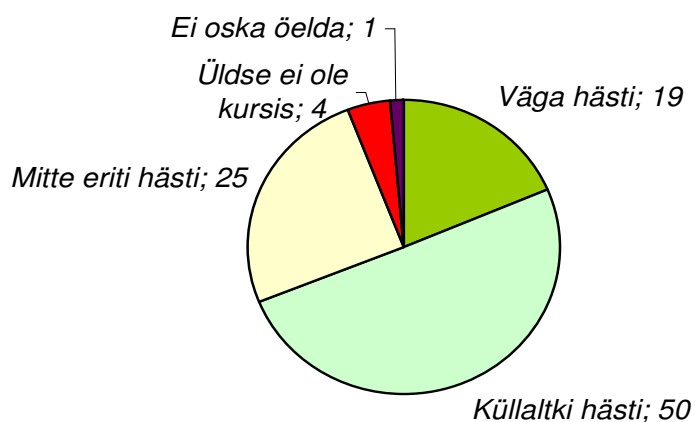
	Kuni 400 Eurot	401-800 Eurot	801+ Eurot	Vastamata
Annaks osa tulust keskkonna hüvanguks	48,6	65,3	56,4	51,7
Kliimamuutused tingitud eelkõige inimtegevusest	76,5	73,3	62,3	74,7
Keskkonnaprobleemidest räägitakse liiga palju	40,9	29,9	16,2	26,6
Minu energiasäästlikust käitumisest ei sõltu midagi	37,8	23,5	19,5	34,6

3. Elektri- ja soojusenergia tarbimise ja kadude vähendamise võimalused

Viimasena esitati respondentidele kaks küsimust elektri- ja soojusenergia kadude vähendamise kohta: esmalt, kui kursis nad on oma kodus elektri- ja soojusenergia tarbimise vähendamise võimalustega ning teiseks, kas respondent ise või tema korteriühistu on teinud midagi maja soojusenergia kadude vähendamiseks.

Elektri- ja soojusenergia kadude tarbimise vähendamise võimalustega arvavad respondentid ennast küllaltki hästi kursis olevat: 69% ütleb, et on kas küllaltki hästi või lausa väga hästi kursis.

Kursisolek elektri- ja soojusenergia tarbimise vähendamise võimalustega
 % vastanutest, N=502

Meeste ja naiste vahel selles küsimuses erinevusi ei esine, samuti mitte vanuserühmade lõikes. Linnaosade lõikes on teemaga kõige paremini kursis Nõmme elanikud. Nõmmel on märkimisväärne osa elanutest ühepereelamud ja väikeelamud, mistõttu teema võib sealsete vastajate poolt olla paremini läbi mõeldud. Antud oletust kinnitab ka vastuste jaotumine kodu tüübi lõikes (vt. allolevat tabelit).

Tabel 5. Kursisolek elektri- ja soojusenergia tarbimise vähendamise võimalustega kodus.

%	Kodu tüüp					
	Individaal maja	Osa individaal majast	Ridaelamu boks	Korter kuni 12 korteriga majas	Korter üle 12 korteriga majas	Ei soovi öelda
Väga hästi	22	11	0	25	18	0
Küllaltki hästi	51	66	100	62	48	100
Mitte eriti hästi	22	11	0	13	27	0
Üldse ei ole kursis	5	0	0	0	5	0
Ei oska öelda	0	12	0	0	2	0

Nagu tabelist nähtub, on teemaga kõige paremini kursis ridaelamus elavad respondendid (kõik on kas väga hästi või hästi kursis), seejärel kuni 12 korteriga majas elavad inimesed. Kõige vähem on teemaga kursis suurelamute elanikud.

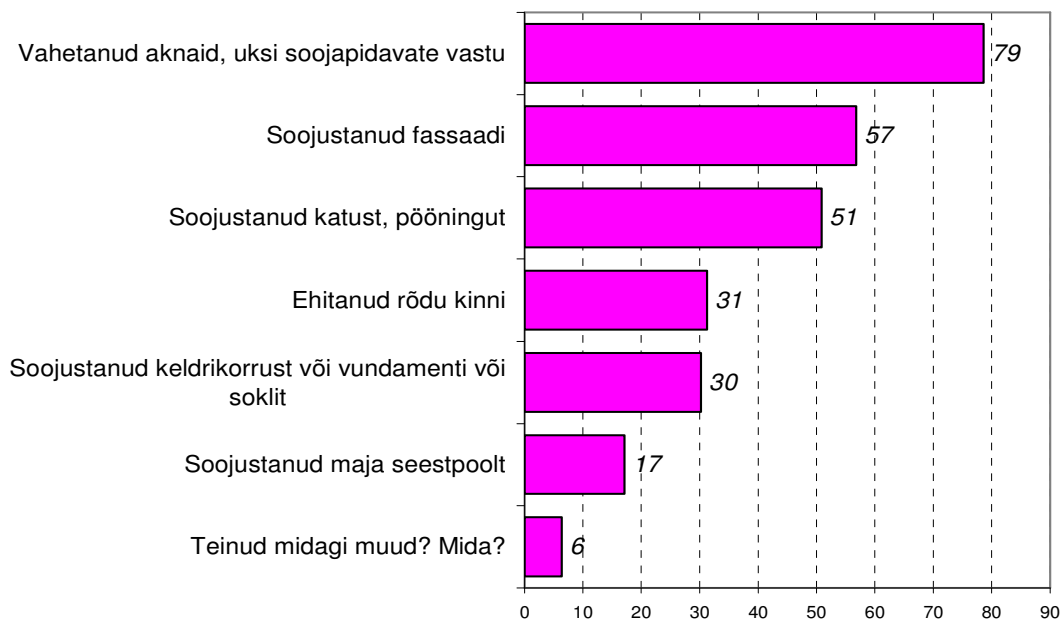
Rahvuse lõikes nähtub, et eestlased on teemaga veidi paremini kursis (76%) kui venelased (60%) ja muu rahvuse esindajad (65%). Ning sissetulekute osas on näha, et keskmise ja väiksema sissetulekuga inimesed on sellele teemale rohkem mõelnud kui kõige jõukam sissetulekurühm.

Lõpetuks küsiti respondendilt, kas ta ise või tema korteriühistu on midagi teinud maja soojusenergia kadude vähendamiseks. Ankeedi koostajate poolt pakuti välja rida meetmeid, kuid vastaja sai pakkuda ka ise vastuseid välja selle kohta, mida nende majas on soojuseenergia kadude vähendamiseks ette võetud.

Kõige enam on vahetatud aknaid, uksi – tervelt 79% vastanute elamistes on seda tehtud. Pisut rohkem kui poolte respondentide elamistes on ka fassaadi või siis katust või pööningut soojustatud.

Tehtud soojusenergia kadude vähendamiseks

%
N=502

Vanuse, rahvuse ja soo tunnused selles küsimuses erilist rolli ei mängi. Mõningad loogilised erinevused ilmnevad eluaseme tüübi ja linnaosa lõikes, kuna viimased tunnused on seotud ka sealse elamufondi üldise vanuse ja seisukorraga. Ka sissetuleku lõige käesolevas uuringus mingeid selgeid seoseid renoveerimistöde osas ei näita. Mõnevõrra rohkem on märgata renoveerimistöid just väiksemate sissetulekurühmade esindajate kodudes, mille tagant võib pigem aimata suurte paneelelamute elanikke ja seal majades praegu teostatavaid mahukaid soojustustöid.

Tabel 6. Meetmed soojusenergia kadude vähendamiseks linnaosa lõikes.

%	Elukoht							
	Haabersti	Kesklinn	Kristiine	Lasnamäe	Mustamäe	Nõmme	Pirita	Põhja-Tallinn
Soojustanud fassaadi	49	50	56	64	60	64	21	56
Soojustanud katust, pööningut	55	35	55	52	60	46	60	47
Vahetanud aknaid, uksi soojapidavate vastu	72	75	87	81	89	74	53	75
Soojustanud maja seestpoolt	24	10	29	10	14	32	29	18
Ehitanud rõdu kinni	32	14	25	53	38	10	21	12
Soojustanud keldrikorrust või vundamenti või soklit	34	26	25	33	39	20	24	26
Teinud midagi muud? Mida?	8	10	0	3	6	13	9	9

Fassaadi soojustamist ning akende, uste vahetust on kõige vähem teinud Pirita respondendid. Ilmselt põhjuseks suhteliselt kõige uuemad hooned. Suurtes paneelalaturajoonides on väga palju ehitatud kinni rõdusid ning vahetatud uksi, aknaid. Nõmmel on kõige enam soojustatud maju seestpoolt, mujal on seda tunduvalt vähem tehtud.

Tabel 7. Meetmed soojusenergia kadude vähendamiseks kodu tüübi lõikes.

%	Kodu tüüp					
	Individuaal maja	Osa individuaal majast	Ridaelamu boks	Korter kuni 12 korteriga majas	Korter üle 12 korteriga majas	Ei soovi öelda
Soojustanud fassaadi	55	52	0	40	59	53
Soojustanud katust, pööningut	52	25	0	41	52	53
Vahetanud aknaid, uksi soojapidavate vastu	74	52	100	67	81	53
Soojustanud maja seestpoolt	53	0	0	22	12	53
Ehitatud rõdu kinni	11	0	0	7	37	0
Soojustanud keldrikorrust või vundamenti või soklit	23	30	0	33	31	0
Teinud midagi muud? Mida?	9	22	0	6	6	0

Suurelamutes on enim ehitatud rõdusid kinni, soojustatud fassaadi, vundamenti, soklit, katust, pööningut, vahetatud aknaid, uksi. Individuaalalaturajoonides soojustatud seestpoolt ning ka pööningult, katuselt. Mida veel on tehtud? Respondendid nimetasid järgmisi tegevusi (sõnastus muutmata kujul):

- alles ehitatud uus maja (9 korda)*
- ehitatud uus maja vastavalt energiasäästu nõuetele*
- ei tea, mida on tehtud*
- garaaži*
- küttesüsteemi on renoveeritud*
- küttesüsteemi renoveerimine*
- küttesüsteemi torustik vahetati, koos radiaatoritega*
- küttetehnoloogiasse investering*
- maasoojuspump paigaldati*
- majaots soojustati ära*
- mul on juba ehitatud maja säästlikuna*
- otsaseinad soojustatud*
- raskendatud muinsuskaitse*
- rekonstrueeriti küttesüsteem*
- renoveeriti küttesüsteem*
- renoveeritud soojussõlm*
- soojustati keskkütte torusid*
- soojustatud otsi*
- uus maja ei vaja remonti*
- uus maja ei vaja soojustamist (3 korda)*
- vahetatakse küttesüsteemi uue vastu*
- veetorud vahetatud*
- vuugivahed tehti korda*
- ühistu hakkab suvel tegema fassaaditoid*

4. Kokkuvõte

Käesoleva uuringu näol on tegemist 25.05 kuni 2.06 2011 läbiviidud telefoniküsitlusega. Telefoniintervjuud, andmete sisestamine ja töötlus telliti uuringufirmalt Faktum & Ariko. Ankeet koostati linnakantselei töötajate poolt koostöös keskkonnaametiga. Analüüsi ja aruande teostas samuti linnakantselei arenguteenistuse avalike teenuste ja linnauuringute osakond. Intervjuusid tehti kokku 502. Valim oli proportsionaalne Tallinna elanike arvuliste näitajatega soo, vanuse, rahvuse ja linnaosa lõikes.

Tegemist oli pigem pilootuuringu laadse lühiküsitlusega, mille puhul mõnede sihtrühmade nagu linnaosa ja elamutüüp alamvalimid olid liiga väikesed kaugemaleulatuvate järelduste tegemiseks. Sellest hoolimata joonistusid välja mitmedki üsna huvitavad trendid, mille sügavuti uurimist tasuks edaspidi kindlasti kaaluda. Mõned olulisemad järeldused:

1. Keskkonnahoidliku käitumise taga on siiski suuresti majanduslikud kaalutlused, eriti nendes aspektides, mis puudutavad näiteks elektrienergia, vee jms. ressursse.
2. Kodumaiste või ökotoodete eelistajad on jõukamad inimesed.
3. Taaskasutuse puhul on teatav erinevus kasutatud riiete ja sisustuskaupade tarbimise põhjuste vahel – kui kasutatud riideid ostetakse pigem majanduslikul kaalutlusel, siis muu taaskasutus võib olla seotud moega või sooviga olla isikupärane ja omada midagi erilist.
4. Taaskasutuse idee on eestlaste hulgas veidi rohkem hinnas, venelased seevastu eelistavad veidi enam ökomärgisega või mahepõllumajandustooteid.
5. Eakamad inimesed jätkavad hõõgniidiga pirnide kasutamist ega ole säästupirne veel omaks võtnud.
6. Naised kalduvad olema veidi teadlikumad keskkonnasäästu küsimustes ning seda tõenäoliselt põhjustel, et nad tarbivad selliseid meediaväljaandeid, kus nendest teemadest palju räägitakse ning on ka pere põhilised ostude sooritajad ja majandusotsuste langetajad.
7. Ligi pooled vastanutest annaks ära osa oma tuludest, kui neil oleks kindel teadmine, et seda raha kasutatakse keskkonna hüvanguks. Veidi rohkem on see hoiak levinud vene rahvusest inimeste hulgas.
8. Valdav enamus vastajatest arvab, et kliimamuutused meie planeedil on siiski inimtegevuse tagajärg.
9. Üllatavalt suur hulk vastanutest, ligi kolmandik, arvab, et meie ühiskonnas räägitakse keskkonnaprobleemidest liiga palju. Rohkem on selline suhtumine levinud venelaste ja eakamate inimeste hulgas.
10. Umbes sama suur hulk inimesi on pessimistlikud ka enda energiasäästliku käitumise tulemuslikkuse osas. Taas on nende hulgas enam venelasi ja eakamaid.
11. Inimesed arvavad end üldiselt hästi kursis olevat elektri- ja soojaenergia tarbimise vähendamise võimalustega oma kodus. Eestlased ja individuaal- või ridaelamute elanikud paistavad olevat teemaga keskmisest veidi paremini kursis.
12. Kõige enam on respondendi elumajas vahetatud aknaid, uksi soojapidavamate vastu. Veidi üle poolte respondentide kodudes on soojustatud fassaadi, katust või pööningut. Rakendatud meetmed soojusenergia kadude vähendamiseks sõltuvad kõige enam linnaosast ja elamutüübist ning on seotud linnaosa eluasemefondi keskmise vanusega ja hoonetüübi- ning suurusega.

13. Meie uuringus ei ilmnenud seost niiõelda rahakoti suuruse ja tehtud elumaja soojustustööde vahel. Pigem „kumas läbi“ suurte paneeliamurajoonide aktiivsus soojustustööde teostamisel (kus elab hulganisti ka madalama sissetulekuga elanikke).

LISA 1. ANKEET

Tere, minu nimi on ja ma helistan Teile uuringufirmast Oleme Tallinna elanike seas läbi viimas ühte lühikest küsitlust. Kas ma saaksin rääkida noorima hetkel kodus oleva mehega alates vanusest 15 aastat, kes on kantud ka Tallinna rahvastikuregistrisse? KUI MEHI EI OLE: Sellisel juhul sooviksin rääkida noorima hetkel kodus oleva naisega alates vanusest 15 aastat, kes on kantud ka Tallinna rahvastikuregistrisse.

KÜSITLEJALE: VASTATA SAAVAD KÕIK TALLINLASED, KA MITTEKODANIKUD. VASTAMINE VÕTAB AEGA UMBES 10 MINUTIT.

T1. MÄRGI VASTAJA SUGU

1. mees
2. naine

T2. Kui vana te olete? MÄRGI VANUS AASTATES _____

T3. Millises linnaosas elate?

1. Haabersti
2. Kesklinn
3. Kristiine
4. Lasnamäe
5. Mustamäe
6. Nõmme
7. Pirita
8. Põhja-Tallinn

K1. Palun öelge, kui sageli Te teete keskkonnahoiu eesmärgil järgnevaid tegevusi?

		Peaaegu alati	Mõnikord	Mitte kunagi	EI OSKA ÖELDA
A	Sorteerite kodus prügi	1	2	3	9
B	Kasutate kodus elektrit säästlikult	1	2	3	9
C	Kasutate kodus vett säästlikult	1	2	3	9
D	Eelistate teadlikult jalgsi, jalgrattaga, või ühistranspordiga liikumist	1	2	3	9
E	Eelistate osta ökomärgisega või mahepõllumajandustooteid	1	2	3	9
F	Eelistate osta kodukoha lähedal toodetud põllumajandustooteid	1	2	3	9
G	Kasutate kauplustest asju ostes korduvkasutusega kotte	1	2	3	9
H	Soetate kasutatud riideid	1	2	3	9
I	Soetate kasutatud mööblit või sisustustooteid	1	2	3	9
J	Ei jäta koduelektroonika seadet ooterežiimile vaid lülitate täiesti välja	1	2	3	9
K	Ostate hõõg-elektripirnide asemel säästupirne	1	2	3	9

K2. Kuivõrd Te nõustute alljärgnevate väidetega?

		Täiesti nõus	Pigem nõus	Pigem ei ole nõus	Üldse ei ole nõus	EI OSKA ÖELDA
A	Ma annaksin ära osa oma tulust kui mul oleks kindel teadmine, et seda raha kasutatakse keskkonna hüvanguks	1	2	3	4	9
B	Kliimamuutused meie planeedil on tingitud eelkõige inimeste tegevusest	1	2	3	4	9
C	Meie ühiskonnas räägitakse keskkonnaprobleemidest liiga palju	1	2	3	4	9

D	Minu energiasäästlikust käitumisest ei sõltu tegelikult midagi, sest üks inimene ei saa nagunii keskkonna heaks midagi olulist ära teha	1	2	3	4	9
---	---	---	---	---	---	---

K3. Kui hästi Te olete enda arvates kursis erinevate võimalustega, kuidas vähendada oma kodus elektri- ja soojusenergia tarbimist?

1. väga hästi
2. küllaltki hästi
3. mitte eriti hästi
4. üldse ei ole kursis
9. EI OSKA ÕELDA

K4. Kas Teie ise või teie korteriühistu on midagi teinud maja soojusenergia kadude vähendamiseks? VÕIB MÄRKIDA MITU VASTUST!

1. Soojustanud fassaadi
2. Soojustanud katust, pööningut
3. Vahetanud aknaid, uksi soojapidavate vastu
4. Soojustanud maja seestpoolt
5. Ehitanud rõdu kinni
6. Soojustanud keldrikorrust või vundamenti või soklit
7. Teinud midagi muud? Mida? _____

T4. Mis rahvusest te olete?

1. eestlane
2. venelane
3. muu

T5. Kui suur on Teie pere keskmine sissetulek ühe liikme kohta kuus? Liitke kõikide pereliikmete neto-tulud ja jagage pereliikmete arvuga.

1. alla 2000
2. 2001-4000
3. 4001-6000
4. 6001-8000
5. 8001-10000
6. 10001-12000
7. 12000+
8. Ei oska öelda
9. Keeldub vastamast

T6. Standardküsimus majatüübi kohta.